

III. ERANSKINA

Kode Etikoa

Eremua: SILAM Taldea · 3. edizioa

PRESTAKETA	BERRIKUSPENA	ONARPENA
BETETZE-ARDURADUNA	KONTROL ORGANOA	ZUZENDARITZA

EDIZIOA	DATA	ALDAKETA
1	4-11-22	Norgestiónek egindako berrikuspen orokorra
2	9-10-23	Araudira egokitzea
3	29-09-26	Derrigorrezko lanaren eta mendekotasun ekonomikoaren arriskuari aurrea hartzeko neurriak indartzea

Aurkibidea

1.	Hitzaurrea.....	4.
2.	Kanpo-harremanak	4.
	a. Opariak, onurak eta bestelako abantailak	4.
	b. Bezeroekiko harremanak	4.
	c. Hornitzaileekiko harremanak.....	6.
	d. Bazkideekiko harremanak.....	6.
	e. Gobernuekiko eta erakunde publikoekiko harremanak	7.
	f. Erakunde politiko eta sindikalekiko harremanak.....	8.
	g. Komunikabideekiko harremanak	9.
	h. Lehia	9.
	i. Babesletzak	10.
3.	Giza baliabideak	10.
	a. Hautaketa, ebaluazioa eta lanbide-prestakuntza	10.
	b. Aukera-berdintasuna	11.
	c. Lan-giroa	11.
	d. Jarduera bateragarriak eta bateraezinak.....	11.
	e. Enpresaren ekipo eta instalazioen erabilera	11.
	f. Alkohola, drogak eta tabakoa	12.
	g. Haurren lana	12.
	h. Derrigorrezko lana	12.
	i. Ordainsari bidezkoa	12.
	j. Lanaldia	13.
4.	Interes-gatazkak	13.
5.	Enpresaren politikak.....	13.
	a. Ingurumenaren babesa.....	13.
	b. Laneko osasunaren eta segurtasunaren babesa.....	14.
	c. Jabetza intelektual eta produktu berrien garapena	15.
	d. Egile-eskubideak	15.
	e. Gizarte-erantzukizuna eta kaudimena	15.

6.	Informazioa eta konfidentziasuna	15.
a.	Enpresari buruzko informazioa	15.
b.	Hirugarrenen informazio konfidentzialaren erabilera	16.
c.	Datu pertsonalen babesa	17.

1. Hitzaurrea

Dokumentu honek erreferentziatzat hartzen ditu Nazio Batuen Mundu Ituna, Giza Eskubideen Nazioarteko Gutuna, Lanaren Nazioarteko Erakundearen (LANE) Laneko Oinarrizko Printzipio eta Eskubideei buruzko Adierazpena, eta Nazio Batuen Enpresei eta Giza Eskubideei buruzko Printzipio Gidariak.

2. Kanpo-harremanak

a. Opariak, onurak eta bestelako abantailak

Eginkizunak betetzean, enpresako langileek, arduradunek eta administrazio-organoetako kideek debekatuta dute hirugarrenei baimenik gabeko opariak, onurak edo bestelako abantailak eskaintzea edo ematea, eta hirugarrenengandik horiek zuzenean nahiz zeharka onartzea edo jasotzea, baita enpresaren alde edo intereserako eta jai-egunetan ere. Debekuak dirua, ondasunak eta edozein motatako zerbitzuak hartzen ditu barne. Salbuespen bakarra balio txikiko eta ohiko merkataritza-kortesiaren barruko opariak dira, otorduak barne, baldin eta ez badute sortzen bidegabeko abantaila lortu edo emateko asmorik dagoelako itxurarik, ezta legez kontrakotasun edo moraltasunik ezaren itxurarik ere, beste alderdiaren edo pertsona inpartzial baten aurrean.

Aurreko irizpideekin bat ez datorren opari edo opari-eskaintzaren bat jasotzen duen enpresako kideak berehala eta idatziz jakinarazi beharko dio bere arduradunari, langilea bada, edo Kontrol Organoari, enpresako arduradun nagusia bada. Horrela, behar diren neurriak hartu ahal izango dira, eta organo horrek dagokion azken jakinarazpena egin ahal izango du.

Nolanahi ere, enpresako kideei debekatuta dago edozein motatako opariak, baita balio txikikoak ere, eskatu, eskaintzeko edo emateko galdegin, edo horiek onartzeko edo jasotzeko eskaera egitea.

Bere eginkizunetan hirugarrenekin kontratuak egiten dituen langile orok saihestu beharko du kontratu horietan Kode hau urratzen duten opariak aurreikustea edo inplikatzeta.

b. Bezeroekiko harremanak

Bezeroak enpresaren ondarearen funtsezko parte dira. Enpresak oinarrizko printzipioak errespetatzen dituzten bezeroekin izango ditu harremanak, eta, haien esparru juridiko, sozial, ekonomiko eta kulturala kontuan hartuta, Kode honetako arauak errespetatzen dituztenekin.

Bezeroen estimua eta, ondorioz, leialtasuna sendotzeko, enpresako langile eta kide guztiek legezkotasunaren eta moralaren irizpideen arabera jardungo dute, profesionaltasuna eta zintzotasuna errespetatuz.

Horretarako, enpresako kideek zintzotasunez, leialtasunez eta gardentasunez jardungo dute bezeroen aurrean.

Bereziki, honako hauek bete beharko dituzte:

- i. bezeroekiko harremanetarako enpresak ezarritako prozedurak betetzea;
- ii. bezeroen datuak asmo txarrez ez erabiltzea: bildu ziren helburuetarako soilik erabiliko dira, erakundeak baimendutako sarbide-mailaren arabera, eta espresuki debekatuta dago hirugarrenei saltzea edo lagatzea. Zuzendaritzaren berariazko baimenik gabe, merkataritza-arduradunek ezin izango dute beren eginkizunetarako beharrezkoa ez den bezero-informaziora sartu, bereziki bezeroaren azken produktuaren formulazioetara;
- iii. bezeroei enpresak ematen dituen ondasun eta zerbitzuei buruzko informazio zehatza eta fidagarria ematea; bereziki, produktuen neurketak eta datuak egokiak direla bermatzea, tresna egokiak eta ezagutza zientifiko egokia erabiliz;
- iv. produktuak eta zerbitzuak saltzean edo merkaturatzean adierazpen faltsu edo engainagarriarik ez egitea. Bereziki, produktu edo prozesu berri bat eskaintzeko aurretik haren bideragarritasunari buruzko datu nahikoak izatea eta merkaturatzen duen sailaren eta bideragarritasuna egiaztatzen duen sailaren arteko komunikazio egokia bermatzea;
- v. kontratu berri bat esleitzeko erabakia hartu edo eragin dezakeenari merkaturatutako produktu edo zerbitzuarekin zerikusirik ez duen onura edo abantaila pertsonalik ez eskaintzea. Ohiko gizarte- edo kortesia-jarduerak, hala nola otorduak, salbuetsita daude, baldin eta erakundeak une bakoitzean ezarritako arrazoizko mugen barruan badaude eta behar bezala jakinarazten badira.

Enpresaren produktu eta zerbitzuen sustapenak bidezkoak, zehatzak eta indarreko legeekin bat datozenak izango dira. Lehiakideen produktu edo zerbitzuekin alderaketak egiten badira, neurritsuak, zehatzak eta egiaztagarriak izan beharko dute.

Bezeroen datuak dagozkien legezko agirien bidez egiaztatuko dira, haien benetakotasuna eta legea betetzen dutela ziurtatzeko. Bereziki aztertuko dira bezero berriak, batez ere Europar Batasunetik kanpo egoitza edo nazionalitatea dutenak, eta beti armekin edo edozein motatako material militarrekin lotutako produktuak merkaturatu daitezkeenean.

c. Hornitzaileekiko harremanak

Enpresak oinarrizko printzipioak eta, hornitzaileen esparru juridiko, sozial, ekonomiko eta kulturala kontuan hartuta, Kode honetako arauak errespetatzen dituzten hornitzaileekin izango ditu harremanak.

Era berean, enpresak modu bidezko eta inpartzialean hautatuko ditu hornitzaileak, horretarako ezarritako barne-prozedurei jarraituz.

Enpresako kideek hornitzaileak hautatu eta kontratatzeko ezarritako prozedurak beteko dituzte, baita indarreko araudiaren arabera aplikagarriak diren gardentasun publikoko prozedurak ere, pertsona jakin baten ezaugarrietan oinarritutako kontratazio berezien kasuan izan ezik; kasu horiek banan-banan aztertuko dira, enpresarentzako obra, hornidura, ondasun edo zerbitzuen esleipenean.

Horrez gain, enpresako kideek, beren eginkizunen barruan, arau hauek bete beharko dituzte:

- i. langile bakoitzak bere arduradunari jakinaraziko dio, eta arduradun edo zuzendaritzako kide bakoitzak Kontrol Organoari, eginkizunetan interes-gatazka sor dezakeen edozein interes pertsonal;
- ii. elkarren lehian dauden eskaintzak badaude, ez da hornitzailearik mesedetu edo oztopatuko. Hornitzaileak modu zuzen eta leialean alderatuko dira, ebaluazio- eta hautaketa-irizpide objektiboak eta formula gardenak erabiliz. Beraz, eskatutako gaitasun-baldintzak betetzen dituzten hautagaiei ezin zaie esleipenerako aukera kendu;
- iii. beste alderdiaren gonbidapenak onartu ahal izango dira soilik haien arrazoia eta neurria egokiak direnean eta uko egiteak kortesia-arauak urratuko lituzkeenean; halakoetan, erakundeari jakinarazi beharko zaio.

Halaber, hornitzaileei beren jarduera ekonomikoari aplikagarri zaizkion lege-xedapenak betetzea eskatuko zaie, bereziki pertsona juridikoen erantzukizun penalarekin lotutako delituei dagokienez.

d. Bazkideekiko harremanak

Enpresak beste eragile batzuekin batera parte har dezake enpresa-ekimenetan, hala nola ondasun edo zerbitzu bat egiteko enpresa-elkarteak sortuz, beste bazkide batzuk dituzten sozietateetako partaidetzak erosiz edo hirugarrenekin batera inbertituz. Salbuespenez halakorik egiten bada, administrazio-organoak erabakia Kontrol Organoaren esku jarri beharko du. Organo horrek nahitaezko txostena egingo du, loteslea ez dena, eta bere aldeko edo kontrako iritzia emango du, honako irizpide hauek oinarri hartuta:

- i. merkataritza-ospe fidagarria duten eta enpresaren antzeko printzipio etikoak jarraitzen dituzten bazkide eta elkartuekin soilik harremanak ezartzea;
- ii. akordioen gardentasuna bermatzea eta legearen aurkako itun edo akordio sekretuak saihestea;

- iii. partaidetzako sozietateak, enpresa-elkarteak edo bazkide batek Kodearen aurkako jokabideren bat izanez gero, enpresako organo eskudunari garaiz jakinaraztea;
- iv. enpresako zuzendariei edo kudeatzaileei, haien sozietateei edo gertukoei, sustatu nahi den jarduerarako onuragarriagoak diren hirugarrenen kaltetan, mesede egitea espresuki debekatzea.

e. Gobernuekiko eta erakunde publikoekiko harremanak

Erakunde publikoekiko harremanak horretarako baimendutako enpresako kideen edo haiek eskuordetutako pertsonen ardura izango dira, Kode honetako arauak, sozietatearen estatutuak eta lege bereziak betez, gardentasunari eta eraginkortasunari arreta berezia eskainiz.

Nolanahi ere, administrazio publikoarekin (tokikoa, autonomikoa, estatukoa edo nazioartekoa) 200.000 eurotik gorako edozein kontratu sinatu aurretik, Kontrol Organoak kontratua aztertu eta sinatzea egokia den ala ez adierazten duen nahitaezko txosten ez-loteslea egin beharko du.

Era berean, enpresako kideek administrazio publikoarekin zuzenean edo hirugarrenen bidez dituzten harremanetan printzipio hauek bete beharko dituzte:

- i. Beti legea eta merkataritza-jardunbide egokiak errespetatuko dira. Espresuki debekatuta dago, sozietateari mesede egiteko edo haren interesen alde, delitu izan daitekeen edozein jokabide. Erakunde publikoei emandako informazioa manipulatzeko debekatuta dago, bereziki dirulaguntzak edo edozein motatako finantzaketa publikoa lortzeko.
- ii. Administrazio publikoarekin negoziazioak, eskaerak edo harremanak daudenean, enpresaren izenean jarduten duten langileek eta gainerako pertsonak saihestu egingo dute funtzionarioen, zuzendarien edo langile publikoen —administrazioaren izenean negoziatzen edo erabakitzen dutenak barne— edo haien senide, ezkontide nahiz gertukoaren erabakietan modu desegokian eragitea edo haien lanbide-betebeharren aurkako jarduerak sustatzea, nahiz eta horrek enpresari onura ekarri.

Adibide gisa, eta zerrenda itxia izan gabe, enpresako kideek ez dute zuzenean edo zeharka honakorik egingo:

- administrazio publikoko langileei onura pertsonala ekar diezaiaketen lan- edo merkataritza-aukerak proposatzea;
- dirua, opariak edo bestelako ordainsariak eskaintzea edo ematea;
- legez kontrako presioak egitea edo edozein motatako objektu, zerbitzu edo prestazioak agintzea;

- erakunde publiko nazional edo europarrei adierazpen faltsuak aurkeztea, funts publikoak, ekarpenak edo finantzaketa abantailatsua lortzeko edo emakidak, baimenak, lizentziak eta bestelako administrazio-baimenak eskuratzeko;
- sistema informatiko edo telematikoen funtzionamendua aldatzea edo haien datuak manipulatzeko, administrazio publikoari kalte eginez bidegabeko onura lortzeko;
- erakunde publikoetatik funts, ekarpen edo finantzaketa gisa jasotako dirua eman zen helburua ez den beste baterako erabiltzea;
- bi aldeen osotasuna edo ospea kaltetu dezakeen informazio erreserbatua eskatzea edo eskuratzeko.

(Hemen azaldutakoaren ondorioetarako, egoera bakoitzari egokitutako balio txikiko ohiko opariak ez dira dohaintzat hartuko).

Kasu bakoitzean indarrean dauden zerga-xedapenak beteko dira, eta behar den aholkularitza eskatuko da, enpresaren ohiko zerga-aitorpenetik harago doazen jarduketarako; horien artean sartzen dira zerga-araubidean aldaketak eragiten dituzten sozietate-formaren aldaketak.

Bereziki, Kontrol Organoaren nahitaezko txostena eskatuko da enpresaren egiturako edozein aldaketari buruz, baita taldearen estrategian irabazien erabilerari dagokionez eragina duen edozein erabakiri buruz ere.

Halaber, Kontrol Organoaren nahitaezko txostena eskatuko da taldeko sozietateen arteko transferentzia-prezioei, elkarren arteko zerbitzuei, finantza-laguntzari eta zerga-delitu posibleekin lotutako zalantzak sor ditzaketen beste edozein zerga-gairi buruzko erabakiak hartzean.

Horretarako, Kontrol Organoak zerga-zuzenbideko aditu baten txostena izan beharko du bere irizpena emateko.

f. Erakunde politiko eta sindikalekiko harremanak

Erakunde politiko eta sindikalekiko harremanak horretarako baimendutako enpresako kideek edo haiek eskuordetutako pertsonak kudeatuko dituzte, Kode hau, sozietatearen estatutuak eta lege bereziak betez, eta estatuan nahiz nazioartean inpartzialtasunari eta independentziari arreta berezia eskainiz.

Era berean, debekatuta dago enpresako edozein kidek, enpresaren izenean edo haren kontura, alderdi politiko, federazio, koalizio edo hautesle-elkarte bati, zuzenean nahiz bitarteko pertsona baten bidez, edozein zenbatekotako dohaintza edo ekarpenak egitea.

g. Komunikabideekiko harremanak

Prentsarekiko, telebistarekiko eta, oro har, estatuko zein atzerriko komunikabideekiko harremanak horretarako baimendutako enpresako kideek edo haiek eskuordetutako pertsonak kudeatuko dituzte.

Kanpo-komunikazioko jarduera guztiek aldeaz aurreko baimena izan beharko dute, une bakoitzean indarrean dauden enpresa-prozeduren arabera.

h. Lehia

Enpresako kide guztiek lehia desleialaren eta monopolioaren aurkako araudia errespetatu beharko dute.

Araudi hori urratzea saihesteko, langileek beren arduradunari jakinarazi beharko dizkiote merkatuan lehia askea eragozteko helburua edo ondorioa duten jokabideak; arduradunek, berriz, Kontrol Organoari jakinarazi beharko dizkiote. Besteak beste:

- i.** enpresaren lehiakideekin harremanak ezartzea erosketa- edo salmenta-prezioak, kopuruak edo bestelako kontratu-baldintzak adosteko;
- ii.** lehiakideekin lehiarik ez egiteko akordio edo itunak egitea, baita ahozkoak ere;
- iii.** lizitazioetan parte hartzeko edo merkatuak nahiz hornidura-iturriak banatzeko akordioak egitea, bezero, lurralde edo ekoizpen-programei dagokienez ere.

Enpresaren produktu eta zerbitzuak beren meritu eta abantailengatik soilik salduko dira. Jokabide Kode honek ez du onartzen lehiakideak edo haien produktu eta zerbitzuak faltsuki gutxiestea. Sozietateak aitortzen du lehia funtsezkoa dela herrialdearen garapen eta aurrerapen ekonomiko eta sozialerako.

Uste horrekin bat, enpresak jarduera ekonomikoaren askatasunerako baldintza orokorrak errespetatzen direla zainduko du, eragile ekonomikoek merkatuan sartzeko eta aukera-berdintasunez lehiatzeko aukera izan dezaten; era berean, bezeroak babestuko ditu, prezioak neurritz mantentzea eta zerbitzuen kalitatea hobetzea sustatuz, lehia askearen bidez.

Sozietateak ez du ukatuko, ezkutatuko edo atzeratuko lehia askearen zaintzaz arduratzen diren agintariak edo erakunde arautzaileak ikuskapenetan eskatutako informazioa, eta aktiboki lagunduko du ikerketa-prozeduretan.

Era berean, enpresako kideek ezin izango dute lehiakide baten gailuetara baimenik gabe sartu haren datu konfidentzialak lortzeko; enpresak ere ez du onartuko lehiakide batetik datorren langile berri batek haren informazio konfidentziala ematea.

i. Babesletzak

Enpresak publizitatea lortzeko egiten dituen babesletzak ez dira dohaintzat hartzen; ezta enpresa-interesak sustatzen dituzten elkarteei egindako ekarpenak edo erakundeetako bazkide-kuotak ere.

Babesletza da enpresak hirugarren batek antolatutako ekitaldi bati dirutan edo gauzatan egiten dion ekarpena, marka iragartzeko aukeraren truke; adibidez, logotipoa erakutsiz, hasierako edo amaierako mezuetan aipatuz, hizlari batek eztabaidan parte hartuz edo ekitaldirako sarrerak jasoz.

Babesletza-ekarpen guztiek gardenak izan behar dute, idatzizko akordio batean jasoak, legezko enpresa-helburuetara bideratuak eta antolatzaileak emandako kontraprestazioarekiko proportzionatuak. Ezin dira agindu, eskaini edo egin enpresarentzat justifikaziorik gabeko lehia-abantailak edo helburu desegokiak lortzeko; ezta enpresaren printzipioekin bateraezinak diren edo haren ospea kaltetu dezaketen pertsona edo erakundeen ekitaldietan ere.

3. Giza baliabideak

a. Hautaketa, ebaluazioa eta lanbide-prestakuntza

Giza baliabideak funtsezko elementua dira enpresaren helburuak lortzeko.

Langileak hautatu eta kudeatzean, enpresak merituaren, gaitasunaren eta pertsona bakoitzaren ahalmenen ebaluazioaren irizpideak erabiliko ditu, lanpostuen profil eta eskatutako gaitasunen arabera.

Langileen hautaketak enpresaren erabakiak hartzeko eta gauzatzeko duen garrantzia dela eta, hautaketa-prozesu guztietan estandar etiko handiak bermatu beharko dira, bereziki zuzendarien eta sailetako buruen kontratazioan eta sustapenean eta administrazio-organoetako kide berrien izendapenean.

Sektoreko araudiak ezarritako egokitasun-irizpideak betetzeaz gain, edo horrelakorik ezean, kontratazioaren arduradunek hautagaiaren ibilbide profesionala kontuan hartu eta, aurrekariak direla-eta, eskatutako egokitasunik ez dutenak baztertu beharko dituzte.

Langileak indarreko araudian aurreikusitako lan-kontratuen bidez kontratatuko dira, eta, dagokionean, hitzarmen kolektiboak aplikatuz.

Ez da onartuko lan-baldintza irregularrik, ezta Ogasunari aitortu gabeko dirutan egindako lanik ere.

Enpresak langile guztien gaitasunak eta trebetasunak sustatuko eta garatuko ditu, besteak beste, prestakuntza- eta lanbide-eguneratze jarduerak antolatuz.

Enpresako kide guztiek arduraz parte hartuko dute jarduera horietan, eta prestakuntza osagarri edo espezifikoa behar dutela jakinaraziko dute, enpresak behar diren ekimenak har ditzan.

b. Aukera-berdintasuna

Enpresaren helburuetako bat da arraza, kultura, ideologia, sexua, ezaugarri fisiko edo moralak, erlijioa edo bestelako arrazoiengatik diskriminaziorik gabeko lan-giroa sendotzea, eta langile guztiei aukera-berdintasuna eskaintzea.

Enpresako pertsona guztiek helburu hori lortzen lagundu beharko dute.

c. Lan-giroa

Enpresako kideek elkarrekin lan egingo dute helburu komunak lortzeko, eta lan-giro lasaia eta errespetuzkoa sortzeko konpromisoa hartuko dute. Lantokian seriotasunez, ordenaz eta egokitasunez jokatuko dute.

Enpresak ez du onartzen lan-harremanetan jazarpenik edo intolerantziarik.

d. Jarduera bateragarriak eta bateraezinak

Enpresako kideek bestelako jarduerak egin ahal izango dituzte, baldin eta horiek ez badiete kalterik egiten enpresaren alde dituzten lan-betebeharrak betetzeari.

Nolanahi ere, enpresako kideek ezin izango dituzte enpresarekin hartutako betebeharrak zehatzekin bateraezinak diren bestelako jarduerak egin, ordaindu gabekoak barne, baldin eta kontratuan hala ezarrita badago eta enpresak egokitzen jotzen badu.

e. Enpresaren ekipo eta instalazioen erabilera

Enpresaren ondasunak, bereziki instalazioak, ibilgailuak eta lantokietako ekipoak, lanerako erabiliko dira, indarreko araudia betez. Ondasun horiek behar bezala kudeatu eta erabiliko dira, eta erabiltzen ez direnean ordenatuta gordeko dira.

Enpresaren jabetzako baliabideak, hala nola langileei emandako ekipo informatikoak, posta-kontuak eta komunikazio-sareak, enpresaburuaren kontrol-esparruan daude. Enpresak langileen betebeharrak betetzen direla egiaztatzeko neurri egokiak har ditzake, betiere langileen duintasuna errespetatuz.

Inola ere ezin dira enpresaren ondasunak, bereziki baliabide informatikoak eta sarekoak, legearen, ordena publikoaren edo ohitura onen aurkako helburuetarako erabili, ezta delituak edo arraza-gorrotoa, indarkeriaren apologia edo giza eskubideen urraketa dakarten ekintzak egiteko edo sustatzeko ere.

Enpresaren ondasunak ezin dira jarduerari ez dagozkion helburuetarako erabili. Bestelako erabilerak dagokion arduradunaren berariazko baimena beharko du, ezarritako baldintzen barruan.

Enpresaren ondasunak erabiltzea edo lanegun ez diren egunetan instalazioetara sartzea debekatuta dago, dagokion arduradunaren berariazko baimenik gabe eta ezarritako baldintzetatik kanpo.

Enpresako kideek ezin izango dituzte enpresaren dokumentuen grabazio edo erreproduzio ikus-entzunezkoak, elektronikoak, paperezkoak edo fotografikoak egin, esleitutako eginkizunen ohiko betetzean beharrezkoak direnean izan ezik.

Enpresako kideek ezin izango dute esleitu ez zaien gailu batera sartu, nagusiaren edo titularraren berariazko baimenik gabe. Era berean, ezin izango da internet edo wifi-sarea jardueraz kanpoko helburuetarako erabili, ezarritako arauak urratuz; ezta sarbide-gakoak enpresaz kanpoko pertsoneri eman ere, banakako baimen arrazoitu eta onarturik gabe. Sarbidea kendu beharko da beharrezkoa ez denean.

Lanaldian ezin izango dira berariaz onartu gabeko gailu pertsonalak erabili.

Espresuki debekatuta dago enpresaren neurketa- edo kalibrazio-ekipoak, makinak edo bezeroak baliozkotu beharreko produktuaren lagin egokia lortzeko probetan erabiltzen diren tresnak manipulatzeko. Era berean, debekatuta dago proba horien emaitzak zuzenean edo zeharka aldatzea, edozein bitartekoren bidez, bezeroari emandako informazioa faltsutzeko.

f. Alkohola, drogak eta tabakoa

Lantokietan debekatuta dago drogak erabiltzea eta alkohola gehiegi kontsumitzea. Lan-eremuko tabakoari buruzko araudia errespetatuz, enpresak arreta berezia jarriko die lantokian tabako-kearen eraginpean ez egoteko eskatzen duten pertsonen beharrei, erretzaile pasibo gisa.

g. Haurren lana

Enpresak haurren lana desagerrarazteko konpromisoa du, adingabeek beren hezkuntza edo garapen fisiko, mental, moral eta soziala arriskuan jartzen duten lanak egin ez ditzaten. Horregatik, langile guztiek jarduera egiten den tokian ezarritako gutxieneko adina izan beharko dute; adin hori ez badago ezarrita edo haurren oinarritzko eskubideen aurkakoa bada, 18 urte beteta izan beharko dituzte.

h. Derrigorrezko lana

Enpresak derrigorrezko lana desagerrarazteko konpromisoa du, inori zigor baten mehatxupean eta bere borondatearen aurka lan edo zerbitzurik ez eskatzeko. Horregatik, debekatuta dago pertsonak iruzurrez, abusuz edo legearen aurka kontratatzea enpresari lan edo zerbitzu bat emateko.

SILAMEk bermatuko du langileei emandako soldata-aurrerakinek, maileguek edo laguntza ekonomikoek ez dutela sortuko mendekotasun, hertsadura edo lan-eskubideen murrizketa egoerarik.

i. Ordainsari bidezkoa

Erakundeko langile guztiek beren lanaren, erantzukizunaren eta inplikazio-mailaren arabera ordainsaria jasoko dute, legezko mugen barruan. Inor ez da diskriminatuko arrazagatik, sexuagatik,

erlijioagatik, sindikatu-kidetasunagatik, iritziz politikoengatik edo gainerako langileengandik bereizten duen beste edozein ezaugarriengatik.

j. Lanaldia

Erakundeak langile guztien lan-ordutegien eta bizitza pertsonalaren arteko kontziliazioa errazten saiatuko da, legearen eta aplikagarri diren hitzarmenen muga barruan.

4. Interes-gatazkak

Enpresako kideek interes-gatazkak saihestuko dituzte beren eginkizunak betetzean.

Adibide gisa, honako egoera hauek interes-gatazkatzat hartuko dira:

- i.** bezero edo hornitzaileentzat sozietate-karguak hartzea edo edozein motatako lan-jarduerak egitea;
- ii.** langileak edo haren familiak hornitzaile edo bezeroen jardueretan interes ekonomiko edo finantzarioak izatea, adibidez, pertsona edo enpresa horien kapital sozialean zuzeneko edo zeharkako partaidetzak edukitzea.

Interes-gatazka sor dezakeen edo enpresaren interesen alde erabakiak hartzeko gaitasuna kaltetu dezakeen edozein egoera berehala jakinarazi beharko dio langileak bere arduradunari, edo arduradunak Kontrol Organoari. Egoera horretan dagoen pertsonak ezingo du harekin lotutako ekintzetan parte hartu.

5. Enpresaren politikak

a. Ingurumenaren babesa

Ingurumena eta baliabide naturalak babestea enpresaren lehentasunezko helburuak dira.

Enpresako kide guztiek, beren eginkizunetan eta jardueretan, arlo horretan emaitza eredugarriak lortzen lagundu beharko dute. Bereziki, enpresak ingurumen-araudia betetzeko eta haren indarraldia eta aplikagarritasuna behar bezala ezagutzeko langile egokiak izango ditu.

Enpresak, bere jardueraren barruan, ingurumena eta baliabide naturalak babesteko garapen zientifikoa eta teknologikoa sustatuko du.

Enpresako kide guztiek, beren jardun-eremuan, harremanetan dauden hirugarrenei eskatuko diete enpresak agindutako jarduerak ingurumeneko eta hirigintzako nahitaezko lizentziekin egitea; halaber, enpresaren jarduera aplikagarri den araudia errespetatuz egiten dela ziurtatuko dute.

Enpresak aplikagarri zaizkion ingurumen-arauak errespetatuko ditu, eta gauza bera eskatuko die harremanetan dauden hirugarrenei. Enpresako kide guztiek ingurumen-araudia betearazteko arduradunek emandako xedapen, gomendio edo aginduak bete beharko dituzte.

b. Laneko osasunaren eta segurtasunaren babesa

Enpresako kide bakoitzak lankideekiko duen erantzukizunak lan-istripuen arriskuak prebenitzean zorrotz jokatzera behartzen du moralki. Horretarako, lantokien, ekipoen eta prozesuen plangintza teknikoa laneko segurtasun eta higienez buruzko indarreko araudia ahalik eta gehien errespetatuz egingo da.

Enpresako kide guztiek arreta handiz jardungo dute beren lanean, eta ezarritako segurtasun- eta prebentzio-neurri guztiak zorrotz beteko dituzte, lankideentzat zein beren buruarentzat arriskuak saihesteko.

c. Jabetza intelektual eta produktu berrien garapena

Enpresaren jabetza intelektual eta industrial babestea —patenteak, industria-sekretuak, enpresa-sekretuak, markak, bereizgarriak, ezagutza tekniko eta zientifikoak, know-how delakoa eta enpresako jardueretan eskuratutako gaitasunak barne— funtsezkoa da lehiarako abantailari eusteko. Langileek enpresaren eskubideak definitu, babestu, mantendu eta defendatu beharko dituzte jabetza intelektualaren eta merkataritzaren arlo guztietan, eta arduraz baliatu beharko dituzte.

Enpresak emandako tresnak (besteak beste, ekipo informatikoak eta xxx@silam.com edo xxx@dicoinsa.com posta elektronikoko kontuak) monitorizatuta daude eta enpresaren barruko erabilera profesionalerako soilik dira.

Enpresaren jabetza intelektual eta industrialeko eskubideak babesteaz gain, merkatuko beste eragileen eskubideak ere errespetatu beharko dira. Bereziki, prozesu edo produktu berriak garatzean, ez da hirugarrenen eskubide erregistratuak urratzen dituen informazio erabiliko.

Langile batek ere ezin izango du enpresaren jabetza intelektual edo industrial erregistratu, erabili, besterendu edo hari buruzko akordiorik egin, arlo horretan eskudun diren enpresako unitate zentralen berariazko idatzizko baimenik gabe.

Enpresaren industria-jabetzaren arduradunak enpresaren izenean egindako erregistro guztiak behar bezala dokumentatuko ditu, eta dokumentazio hori Administrazio Kontseiluaren esku egongo da erabat.

d. Egile-eskubideak

Egile-eskubideek babestutako materialak eskubideen titularraren baimenik gabe erreproduzitzea, banatzea edo aldatzea legez kontrakoa da, eta Kode honek debekatzen du, bidezko erabilera babesten duten legezko salbuespen jakin batzuk izan ezik. Baimenik gabeko kopiak egiteak erantzukizun zibil edo penala ekar dezake.

Egile-eskubideen urraketak argitalpen edo bestelako material inprimatuen baimenik gabeko kopiak egitea ekarri ohi badu ere, argazkiak, irudi grafikoak edo diseinuak baimenik gabe erabiltzea ere har dezake barne.

Ordenagailuko software-programak egile-eskubideek babesten dituzte oro har, eta haien erabilera mugatzen duten lizentzia-akordioen bidez saltzen dira. Zuzendari, langile edo ordezkari batek ere ezin izango du softwarea kopiatu edo beste ordenagailu batzuetan erabili, lizentziak edo aplikagarri den legezko salbuespen batek baimentzen ez badu.

e. Gizarte-erantzukizuna eta kaudimena

Enpresaren gizarte-erantzukizuna, estatuan nahiz atzerrian jardun, enpresak aitortzen eta partekatzen duen balioa da.

Enpresak bere jarduerak gizarte- eta moral-betebeharrak ahalik eta gehien errespetatuz egiten ditu, eta jarduten duen herrialde eta komunitate bakoitzaren ondare ekonomiko, intelektual eta soziala aberasten lagundu nahi du.

Bereziki, enpresak behar diren baliabide guztiak jarriko ditu eta indarreko araudia beteko du, bere ekoizpen-prozesuko produktu osoa edo zati bat jasotzen duten kontsumitzaileen osasuna babesteko.

Era berean, kontabilitateaz arduratzen diren enpresako kideek ez dute datuak manipulatu enpresaren egoera errealari ez dagokion irudia emateko. Zehazki, inbentarioa manipulatzeko debekatuta dago.

Enpresako kide batek ere ez du jarduketarik egingo enpresa hartzekodunen aurrean kaudimengabezia-egoeran jartzeko. Eskudirua erabiltzea debekatuta dago transakzioetan, berariazko baimenik ezean.

6. Informazioa eta konfidentziasuna

a. Enpresari buruzko informazioa

Enpresako kideek beren jardueran edo sozietatearekiko harremanetan jasotzen edo tratatzen duten enpresari buruzko informazio erreserbatua ezin izango da, osorik nahiz zati batean, erakundearen helburuetatik kanpo erabili, hirugarrenei jakinarazi edo zabaldu.

Informazio erreserbatutzat hartzen dira enpresaren antolakuntzari eta ondasunei, ekoizpen-metodoei, merkataritza- eta finantza-eragiketei, ikerketa- eta garapen-jarduerei eta enpresari lotutako prozedura judizial edo administratiboei buruzko datu, ezagutza, akta, dokumentu, txosten, ohar, azterlan, plano, marrazki, argazki eta bestelako material guztiak.

Enpresako kide batek erabiltzen ari den informazioaren izaerari buruzko zalantzak baditu, bere nagusiari galdetu beharko dio.

Konfidentzialtasun-betebeharrak indarrean jarraituko du enpresarekiko harremana amaitu ondoren ere, indarreko araudiaren arabera.

Informazio konfidentziala duen material oro baimenik gabeko pertsonen eskura ez dauden lekuetan gorde beharko da.

Espresuki debekatuta dago gailu edo biltegiatze-leku fisiko nahiz birtualetatik informazioa ateratzea, argazkien bidez ere, berariazko baimenik gabe.

b. Hirugarrenen informazio konfidentzialaren erabilera

Enpresak hirugarrenekin, bereziki bezeroekin, legea erabat errespetatzen duen komunikazioa bermatuz jarduten du, eta bezero guztiei ahalik eta informazio osatuena eta azkarrena ematen saiatzen da.

Enpresako kideei debekatuta dago beren eginkizunengatik jasotako hirugarrenen informazio konfidentziala beren edo besteen onurarako erabiltzea.

Enpresako kideek hirugarrenen dokumentu eta informazioen konfidentzialtasuna errespetatuko dute, sinatutako konfidentzialtasun-akordioen arabera eta legea nahiz enpresak une bakoitzean ezarritako arauak betez.

Espresuki debekatuta dago hirugarrenen informazio konfidentziala gordetzen duten gailu edo leku fisiko nahiz birtualetatik informazioa ateratzea, argazkien bidez ere, berariazko baimenik gabe.

Espresuki debekatuta dago enpresa-arrazoiengatik baimenduta sartzen diren hirugarrenen gailuen pasahitzak partekatzea edo erabiltzea, berariazko baimenik gabe.

Horretarako, erakundeak gailu pertsonalen erabilera debeka dezake enpresaren edo hirugarrenen instalazioetan.

c. Datu pertsonalen babesa

Bere jardueretan, enpresak bere kideen eta hirugarrenen datu pertsonalak tratatuko ditu Datu Pertsonalak Babesteari eta Eskubide Digitalak Bermatzeari buruzko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoan xedatutakoaren arabera.

Era berean, enpresak bere kide guztiei eskatzen die beren eginkizunetan eskuratzen dituzten datu pertsonalak une bakoitzean indarrean dagoen araudiaren arabera kudeatzeko konpromisoa hartzea, bereziki datuak babesteko legearen eta enpresan arau horiek aplikatzeko dokumentazioaren arabera.

Horretarako, baimendutako langileek soilik tratatu ahal izango dituzte datu pertsonalak, enpresaren barne-arau eta prozedurei jarraituz, indarreko araudiaren arabera eta, bereziki, Datu Pertsonalak Babesteari eta Eskubide Digitalak Bermatzeari buruzko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoarekin bat etorritik.